ФІНАНСИ ТА ІНВЕСТИЦІЙНО – БУДІВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 657.424

ОБЛІК ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ В СИСТЕМІ РАХУНКІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Здреник В.С., к.е.н.
Тернопільський національний економічний університет

В статті висвітлено проблематику ведення обліку інвестиційної діяльності в системі рахунків бухгалтерського обліку. Здійснено аналіз підходів окремих авторів до питань деталізації рахунків і виокремлення аналітичних рахунків для обліку різних видів інвестицій. Здійснено аналіз Планів рахунків бухгалтерського обліку зарубіжних країн. Сформовано авторські пропозиції щодо деталізації рахунків, що використовуються при обліку інвестицій. Запропоновано впроваджувати в українську облікову практику рахунки для обліку зміни вартості інвестицій та розвивати дослідження, спрямовані на удосконалення теорії та методології аналізу інвестиційної діяльності.

Ключові слова: фінансові інвестиції, інвестиційна діяльність, рахунки бухгалтерського обліку, аналітичні рахунки, інвестиції, плани рахунків бухгалтерського обліку зарубіжних країн.

The paper highlights the problems of accounting investment in the system of accounts. There has been analysis of approaches to questions of individual authors directed for itemised accounts and selection of analytical accounts to account for different types of investments. The analysis of the chart of accounts in foreign countries has been done. Copyright proposals for detailed accounts used in accounting for investments have been formed. It has been suggested to implement into Ukrainian accounting practice accounts to account for changes in the value of investments and develop research aimed at improving the theory and methodology of analysis of investment activity.

Keywords: financial investments, investment, accounting balance, analytical balance, investments, chart of accounts of foreign countries.

Актуальність проблеми. Активізація використання різних важелів підвищення ефективності діяльності в сучасних умовах пов'язана з потребою в підтримці високого рівня конкурентоздатності суб'єктів

© Здреник В.С., к.е.н., 2013

господарювання та забезпеченні зростання результативності їхнього функціонування. Одним із шляхів досягнення виконання цього завдання є суттєве зростання інвестиційної діяльності підприємств різних форм власності. У цьому контексті фінансові інвестиції служать джерелом залучення додаткових коштів та одержання доходів. Від вибору напрямів інвестування залежить стан виробництва, можливості вирішення соціальних та екологічних проблем. Безумовно, найбільш вдалий вибір може бути здійснений лише у випадку використання при прийнятті того чи іншого управлінського рішення щодо інвестування повної, достовірної та достатньої інформації, яку може надати система обліку.

Основою формування цієї інформації виступає документування та система рахунків, які використовуються для обліку такого його об'єкта, як інвестиції. Важливою проблемою, яку слід вирішити при цьому, є забезпечення належного рівня деталізації, який може бути досягнутий шляхом використання відповідних аналітичних рахунків. Підтвердженням цього служить досвід зарубіжних країн та потреби системи управління в більш детальній інформації про види інвестицій та напрями їхнього вкладення.

Аналіз останніх наукових досліджень. Проблеми обліку інвестицій розглядалися багатьма вченими-економістами та практиками. Зокрема, значний внесок у дослідження цього питання було зроблено такими науковцями, як: О.Ю. Акименко, Л.В. Безкоровайна, Ф.Ф. Бутинець, О.Ф. Вербило, С.Ф. Голов, Я.В. Голубка, Н.В. Гордополова, Н.В. Гудзь, М.Ф. Жакун, С. Кирилов, Н.І. Коваль, Н.П. Кондраков, Я.Д. Крупка, П.О. Куцик, А.В. Лишиленко, А.П. Макаренко, Н.Я. Микитюк, С.Г. Опанасюк, М.С. Пушкар, С.В. Рудейчук, Т.В. Рябко, А.М. Собченко та інші. Питання пов'язані з обліком і аналізом фінансових інвестицій отримали певне висвітлення в монографічних і дисертаційних дослідженнях таких українських вчених, як Я.Д. Крупки, Н.Г. Богатко, Л.І. Лук'яненка, І.Є. Прибеги, Я.В. Шелеста та інших. Різносторонній розгляд проблем удосконалення обліку фінансових інвестицій науковцями вказує на актуальність досліджень та їхнє практичне значення.

Переважно автори досліджують сутність фінансових інвестицій, порядок їх оцінки, послідовність організації обліку [6], розглядають облік

інвестиційної діяльності загалом [10], [12], розглядають інвестиції з точки зору їхнього впливу на загальні результати діяльності суб'єктів господарювання [1], [8], аналізують рекомендації міжнародних стандартів щодо порядку відображення інвестицій (в тому числі фінансових) системою обліку та звітності [11] тощо. Практично у всіх наукових працях присутні аспекти, які стосуються відображення операцій з інвестиціями в системі рахунків.

Зокрема, А.П. Макаренко та С.С. Лазаренко, розглядаючи теоретичні основи та методологічні аспекти обліку фінансових інвестицій за міжнародним стандартом фінансової звітності, роблять порівняльний аналіз міжнародних стандартів звітності та положень (стандартів) бухгалтерського обліку України і на цій основі вносять пропозиції з удосконалення методики обліку фінансових інвестицій та оцінки його якості, включаючи порядок їхнього відображення на рахунках обліку [11, с. 156-157]. Проте попри це, оскільки завдяки системі рахункового відображення можна досягти поліпшення інформаційного забезпечення управління і прийняття рішень щодо інвестування, такий напрям досліджень є актуальним.

Метою роботи виступає дослідження особливостей процесу облікового відображення операцій з фінансовими інвестиціями в системі рахунків, в т.ч. в частині формування доходів і витрат.

Викладення основного матеріалу дослідження. Інвестиційна діяльність, з одного боку, передбачає здійснення витрат пов'язаних з придбанням необоротних активів, фінансовими вкладеннями у придбання цінних паперів, внесками у статутний капітал інших суб'єктів господарювання, втратами у випадку зменшення частки інвестора, втратами від курсових різниць тощо. З другого боку, вона спрямована на одержання доходів. Доходи від фінансових інвестицій можуть бути отримані: у вигляді відсотків, доходів від володіння корпоративними правами (дивідендів), від майнових прав у вигляді роялті, за рахунок зростання вартості інвестицій та шляхом участі в капіталі. Доходи від фінансових інвестицій в більшості випадків визнаються до моменту їх отримання у вигляді грошових коштів або інших активів. Дохід від здійснених фінансових інвестицій (якщо він може бути достовірно оцінений та існує ймовірність надходження економічних вигод, пов'язаних з утриманням

інвестиції) визнається та розподіляється між звітними періодами в такому порядку: відсотки – у тому звітному періоді, до якого вони належать, виходячи з бази нарахування, ставки відсотка і строку утримання відповідних фінансових інвестицій; дохід від участі в капіталі – визначається на дату балансу на підставі фінансових звітів дочірніх, спільних та асоційованих підприємств; дивіденди – у періоді прийняття рішення про їх виплату в сумі об'явлення за вирахуванням податку на дивіденди; дисконт – протягом періоду з моменту придбання фінансових інвестицій до моменту їх погашення, за методом ефективної ставки відсотка; роялті – за принципом нарахування згідно з економічним змістом відповідної угоди; доходи від зростання вартості – у тому періоді, коли здійснено переоцінку або реалізацію фінансової інвестиції. Дохід від фінансових інвестицій з методом участі в капіталі відображається на рахунку 72 "Дохід від участі в капіталі", доходи у вигляді дивідендів, відсотків, амортизації дисконту по інвестиціях – на рахунку 73 "Інші фінансові доходи", доходи від реалізації фінансових інвестицій – на рахунку 74 "Інші доходи" [9 с. 277]. Дивіденди, відсотки, роялті та рента, що підлягають отриманню за фінансовими інвестиціями, відображаються як фінансовий дохід інвестора, крім випадків, коли такі надходження не відповідають критеріям визнання доходу, встановленими П(С)БО 15 "Дохід".

На рахунку 72 "Дохід від участі у капіталі" повинна бути відображена узагальнена інформація про доходи, пов'язані зі збільшенням частки інвестора у чистих активах об'єкта інвестування внаслідок отриманих інвестованими підприємствами прибутків або зростання їх власного капіталу. Рахунок 72 "Дохід від участі в капіталі" використовується для відображення прибутку, одержаного від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, облік яких здійснюється за методом участі в капіталі. Метод участі в капіталі передбачає збільшення або зменшення балансової вартості фінансових інвестицій на суму відповідно збільшення або зменшення частки інвестора у власному капіталі об'єкта інвестування. У цьому випадку рахунок 72 "Дохід від участі в капіталі" буде кореспондувати безпосередньо з дебетом рахунка 14 "Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі".

Фактичними витратами на придбання фінансових інвестицій можуть

бути: суми, які сплачуються згідно з договором продавцю; суми, які сплачуються спеціалізованим підприємствам, іншим підприємствам і особам за інформаційні та консультаційні послуги, пов'язані з придбанням цінних паперів; винагороди, які сплачуються посередницьким організаціям, за участю яких придбані цінні папери; витрати із сплати відсотків за позиковими коштами, які використовуються на придбання цінних паперів; інші витрати, безпосередньо пов'язані з придбанням цінних паперів.

На рахунку 96 "Втрати від участі у капіталі" ведеться облік втрат, пов'язаних зі зменшенням частки інвестора у чистих активах об'єкта інвестування в результаті отриманих інвестованими підприємствами збитків або зменшення їх власного капіталу внаслідок інших подій. У разі коли протягом звітного періоду витрати, понесені (нараховані) платником податку у зв'язку із придбанням цінних паперів і деривативів, перевищують доходи, отримані від продажу (відчуження) цінних паперів і деривативів протягом такого звітного періоду, балансові збитки переносяться на зменшення доходів майбутніх періодів від таких операцій. У разі коли протягом звітного періоду доходи, отримані (нараховані) платником податку у зв'язку із продажем (відчуженням) цінних паперів і деривативів, перевищують витрати, понесені (нараховані) платником податку у зв'язку із придбанням цінних паперів і деривативів протягом такого звітного періоду, збільшені на суму некомпенсованих балансових збитків від таких операцій минулих періодів, прибуток включається до складу валових доходів за результатами такого звітного періоду.

Зафіксована в первинних документах інформація за технологією облікового процесу підлягає реєстрації та класифікації (групуванню) з метою її систематизації з тим, щоб у кінцевому підсумку стати окремою статтею балансу. Відображення господарських операцій безпосередньо в бухгалтерському балансі практично недоцільне, оскільки після кожної операції довелося б складати новий баланс. Відомо, що бухгалтерський баланс дає оцінку активів тільки у грошовому вимірнику, а облік, наприклад, матеріальних цінностей потребує ще й натуральних вимірників. Тому, поточний облік стану і змін засобів та їх джерел, самих господарських процесів у діяльності підприємства забезпечується за допомогою

системи рахунків [3, с. 568].

Кожній статті балансу відповідає окремий бухгалтерський рахунок, на якому відображають економічно однорідні засоби або їх джерела в узагальненому грошовому вимірнику. Такі рахунки називаються синтетичними. Проте для оперативного управління підприємством потрібна більш детальна інформація про наявність і рух кожного виду засобів та джерел. Її одержують за допомогою аналітичних рахунків. Аналітичний рахунок ведуть для розшифрування та уточнення інформації, яка відображена на синтетичному рахунку. Тобто, між ними є прямий взаємозв'язок, оскільки на них відображається одна й та сама інформація, але з різним ступенем деталізації [14, с. 83].

З 28 грудня 2011 р. наказом Міністерства Фінансів України від 09.12.2011 р. №1591 [13] „ Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку " були внесені зміни до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Суть даного наказу зводиться до скасування субрахунків. Очевидно, цей крок направлений на гармонізацію національної системи рахунків з міжнародними стандартами фінансової звітності та на застосування альтернативних методик підприємствами, виходячи з потреб управління, контролю та аналізу на підприємстві. З іншого боку, в даному наказі вказано, що підприємства, які застосовують Інструкцію про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджену наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291, зареєстровану в Міністерстві юстиції України 21.12.99 р. за № 893/4186, використовують субрахунки, визначені цією Інструкцією. Можна припустити, що Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій відтепер носить рекомендаційний характер.

Для узагальнення інформації про наявність та рух довгострокових фінансових інвестицій призначено рахунок бухгалтерського обліку 14 "Довгострокові фінансові інвестиції". Рахунок 14 "Довгострокові фінансові інвестиції" призначений для узагальнення інформації про

наявність та рух довгострокових інвестицій (вкладень) у цінні папери інших підприємств, облігації державних та місцевих позик, статутний капітал інших підприємств, створених на території країни та за кордоном тощо. В своїй дисертації Я.Д. Голубка запропонував внести зміни до діючого Плану рахунків бухгалтерського обліку з метою більш повного відображення корпоративних та боргових фінансових інвестицій (табл. 1).

Таблиця 1. *Субрахунки рахунку 14 "Довгострокові фінансові інвестиції" запропоновані Я.Д. Голубкою**

Код	Синтетичні рахунки (рахунки першого порядку)	Код	Субрахунки (рахунки другого порядку)	Субрахунки (рахунки другого порядку)
14	Довгострокові фінансові інвестиції	141	Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі	Боргові фінансові інвестиції
		142	Інші інвестиції пов'язаним сторонам	Корпоративні фінансові інвестиції за методом участі в капіталі
		143	Інвестиції непов'язаним сторонам	Інші види корпоративних фінансових інвестицій

Джерело: [5]

Автор вважає, що доцільніше буде змінити назви субрахунків до рахунку 14 "Довгострокові фінансові інвестиції" і ввести такі субрахунки як 141 "Боргові фінансові інвестиції" та 142 "Корпоративні фінансові інвестиції за методом участі в капіталі". Це значно полегшить класифікацію фінансових інвестицій та зрозуміти природу тих чи інших фінансових вкладень.

Організація аналітичного обліку повинна забезпечити можливість отримання інформації про фінансові інвестиції як в об'єкти на території України, так і за кордоном. Тому їх аналітичний облік ведеться в розрізі видів придбаних цінних паперів за кожним окремим підприємством, що їх емітували за географічним принципом.

Аналітичний облік за рахунком 14 "Довгострокові фінансові інвестиції" ведеться за видами довгострокових фінансових інвестицій. Побудова аналітичного обліку залежить від видів придбаних цінних паперів та підприємств, що їх емітували. При цьому вона має забезпечити можливість отримання інформації про фінансові інвестиції в об'єкти як на території України, та і за кордоном. Так, наприклад, Ф.Ф. Бутинець пропонує вести аналітичний облік цінних паперів в залежності від виду цінного паперу (табл. 2).

Таблиця 2. *Аналітичний облік цінних паперів*

№ з/п	Вид цінного паперу	Аналітичний облік
1.	Акції визначених АТ	За акціонерними товариствами та видами акцій із зазначенням номінальної та фактичної (облікової) вартості
2.	Акції іноземних акціонерних товариств	За акціонерними товариствами та видами акцій в гривнях та в іноземній валюті, в якій вони випущені
3.	Депозитні сертифікати	В розрізі установ банку і строків відшкодування грошових коштів
4.	Облігації	За строками, видами та емітентами із забезпеченням можливості одержаних даних про фінансові інвестиції в Україні та/і за кордоном, а також у національній та іноземній валюті

Джерело: [3]

Ми погоджуємось з тим, що аналітичний облік дає змогу деталізувати дані про певний об'єкт обліку. За допомогою аналітики можна групувати фінансові інвестиції за емітентами, за часом та місцем розміщення, за видами та іншими ознаками. Тому, бухгалтер самостійно визначає основні аналітичні рахунки, які були б необхідні при обліку фінансових інвестицій. Зокрема, доцільним є ведення на підприємстві наступних аналітичних рахунків (табл. 3).

Таблиця 3. *Запропоновані рахунки бухгалтерського обліку*

Шифр рахунку	Назва рахунку	Аналітика за рахунком	Характеристика відображення
351	Еквіваленти грошових коштів	351.1	В національній валюті
		351.2	В іноземній валюті
741	Дохід від реалізації фінансових інвестицій	741.1	Дохід від яких оподатковується
		741.2	Дохід від яких не оподатковується

Джерело: розробка автора

Така деталізація забезпечить можливість швидкого отримання інформації про оподатковувані та неоподатковувані доходи від реалізації фінансових інвестицій, здійснювати їхній моніторинг і робити аналітичні висновки щодо доцільності здійснення тої чи іншої операції. Цінним також видається застосування міжнародного досвіду з питань рахункового відображення інвестицій. Зокрема, Планом рахунків, який використовується в Ізраїлі розмежовано три групи активів: короткострокові фінансові активи, довгострокові інвестиції та довгострокові фінансові активи. При цьому, перша група деталізується таким чином: цінні папери (за видами: державні облігації, корпоративні облігації, пайові

інвестиційні фонди, акції ізраїльських фірм); інші фінансові активи. Щодо другої групи деталізація здійснюється шляхом відображення на рахунках первісної вартості інвестицій, участі у прибутках (збитках), отриманих дивідендів, виданих позик і тимчасових інвестицій. Третя – фінансові інвестиції в акції інших компаній, позики, надані компанією, цінні папери для продажу, позики пов'язаним організаціям, інвестиції в спільні підприємства, інші довгострокові активи [2].

План рахунків бухгалтерського обліку, який використовується у Франції, не містить спеціальної деталізації щодо відображення інвестицій. В ньому передбачені лише такі рахунки, як фінансові вкладення (рах.25) та інші фінансові вкладення (рах. 26). Окремо відображаються також незавершені капітальні вкладення (рах. 23). Акції, облігації, бони обліковуються на рахунку 5-го класу (назва класу „Фінансові рахунки") 50 „Акції, облігації, бони". Схожий підхід застосовується і в Польщі, де виокремлюють лише рахунок 03 „Довгострокові фінансові активи ", 04 „Інвестиції в нерухомість та права", 14 „Короткострокові фінансові активи" [15, с. 7-9; 11-14].

Аналіз Планів рахунків бухгалтерського обліку деяких інших зарубіжних країн, котрі входять до ЄС свідчить про застосування більшої деталізації рахунків для ведення обліку інвестицій та інвестиційної діяльності (табл. 4).

Таблиця 4. *Рахунки бухгалтерського обліку, які використовуються для обліку інвестицій в деяких зарубіжних країнах*

Рахунок	Назва
1	2
Естонія	
117	Акції та дольові знаки (короткострокові інвестиції)
118	Боргові розписки (короткострокові інвестиції)
1191	Інші цінні папери (короткострокові інвестиції)
1192	Зниження вартості короткострокових фінансових інвестицій
171	Довгострокові інвестиції в акції і дольові знаки дочірніх підприємств
172	Довгострокові вимоги до дочірніх та материнських компаній
173	Довгострокові інвестиції в акції та дольові знаки пов'язаних підприємств
174	Довгострокові вимоги до пов'язаних підприємств
175	Довгострокові портфельні інвестиції
1761	Довгострокові інвестиції в боргові розписки
1762	Довгострокові інвестиції в боргові розписки – дисконто
1763	Довгострокові інвестиції в боргові розписки – націнка
1767	Постійна уцінка довгострокових фінансових інвестицій
1768	Інвестиції для придбання інших компаній

Продовження таблиці 4

1	*2*
1769	Інші фінансові інвестиції
177	Довгострокові вимоги орендодавця в частині оренди капіталу
178	Інші довгострокові вимоги
179	Довгострокові рахунки, не оплачені покупцями
	Чехія
06	Довгострокові фінансові активи
061	Вклади власників та управлінців
062	Вкладення в підприємства під значним впливом
063	Цінні папери та вкладення
065	Боргові цінні папери
066	Позики власникам, управлінцям та підприємствам під значним впливом
067	Інші позики
069	Інші довгострокові фінансові активи
25	Короткострокові фінансові активи
251	Майнові цінні папери для продажу
252	Власні акції та вкладення
253	Боргові цінні папери для продажу
255	Власні облігації
256	Власні цінні папери до одного року, утримувані до погашення
257	Інші цінні папери
259	Придбані короткострокові цінні папери
	Болгарія
231	Фінансові активи, утримувані до зниження
	2311 облігації, утримувані до зниження 2312 Інші документи та права, утримувані до зниження
232	Фінансові активи, оголошені до продажу
	2321 Акції, оголошені до продажу
	2322 Облігації, оголошені до продажу
	2329 Інші документи та права оголошені до продажу
233	Фінансові активи, закладені як забезпечення
234	Державні цінні книги
	2341 Державні цінні книги, утримувані до зниження
	2342 Державні цінні книги оголошені до продажу
235	Облігації, утримувані до зниження
237	Деривативи
239	Інші довгострокові фінансові активи
	2391 Надані довгострокові аванси
	2392 Інші довгострокові фінансові активи
511	Фінансові активи за справедливою вартістю
	5111 Акції, за справедливою вартістю
	5112 Облігації, за справедливою вартістю
	5119 Інші документи та права за справедливою вартістю
512	Фінансові активи, оголошені до продажу
513	Фінансові активи, закладені як забезпечення
514	Держані цінні книги
515	Викуплені власні акції
516	Викуплені власні облігації
517	Деривативи

	Продовження таблиці 4
1	*2*
518	Благородні метали та дорогоцінне каміння
519	Інші короткострокові фінансові активи
Словаччина	
061	Акції та відсотки з прав власності в дочірніх підприємствах
062	Акції та відсотки з прав власності з істотним впливом на підприємство
063	Реалізовані цінні папери та акції
065	Боргові зобов'язання, утримувані до їх погашення
066	Позики обліковим одиницям в межах консолідованої одиниці
067	Інші позики
069	Інші довгострокові фінансові активи
251	Акції та подібні цінні папери для продажу
252	Власні акції та власні відсотки з прав власності
253	Боргові зобов'язання для продажу
255	Власні облігації
256	Боргові зобов'язання з строком оплати до одного року, утримувані до їх погашення
257	Інші реалізовані цінні папери
259	Придбання короткострокових фінансових активів

Джерело: [2], [4],[7].

Дещо схожі підходи існують і в постсоціалістичних країнах (табл. 5).

Таблиця 5. *Рахунки бухгалтерського обліку, які використовуються для обліку інвестицій в деяких постсоціалістичних країнах*

Рахунок	Назва
1	2
Молдавія	
1311	Паї та акції
1312	Облігації
1313	Надані облігації
1314	Інші довгострокові інвестиції
1321	Довгострокові інвестиції в дочірні підприємства
1322	Довгострокові інвестиції в асоційовані компанії
1323	Довгострокові інвестиції в інші пов'язані сторони
1331	Збільшення вартості довгострокових інвестицій
1332	Зменшення вартості довгострокових інвестицій
2311	Облігації та інші цінні папери (поточні інвестиції)
2312	Депозити
2313	Високоліквідні цінні папери
2314	Надані позики
2315	Інші поточні інвестиції в непов'язані сторони
2321	Поточні інвестиції в дочірні підприємства
2322	Поточні інвестиції в асоційовані підприємства
2323	Поточні інвестиції в інші пов'язані сторони
233	Зменшення вартості поточних інвестицій
Азербайджан	
151	Інвестиції в залежні підприємства
152	Інвестиції в спільні підприємства
181	Довгострокові інвестиції, утримувані до погашення

Продовження таблиці 5

1	2
182	Видані довгострокові позики
183	Інші довгострокові інвестиції
184	Поправки до зниження вартості інших довгострокових фінансових активів
231	Короткострокові інвестиції, які утримуються задля продажу
232	Короткострокові інвестиції, які утримуються до погашення
233	Видані короткострокові позики
234	Інші короткострокові інвестиції
235	Поправки до зниження вартості інших короткострокових фінансових активів
Казахстан	
1100	Короткострокові фінансові інвестиції
1110	Короткострокові надані позики
1120	Короткострокові фінансові активи призначені для продажу
1130	Короткострокові інвестиції, утримувані до погашення
1140	Короткострокові фінансові інвестиції, які є в наявності та призначені для продажу
1150	Інші короткострокові фінансові інвестиції
2000	Довгострокові фінансові інвестиції
2010	Довгострокові надані позики
2020	Довгострокові інвестиції, утримувані до погашення
2030	Довгострокові фінансові інвестиції, які є в наявності та призначені д ля продажу
2040	Інші довгострокові фінансові інвестиції
2200	Інвестиції, які обліковуються методом дольової участі
2210	Інвестиції, які обліковуються методом дольової участі

Джерело: [2]

Загалом, аналіз Планів рахунків різних країн світу, свідчить, що він у них є значно ширшим та більш деталізованим. Тому доцільним є розширення аналітики за рахунком 14 “Довгострокові фінансові інвестиції”, а також уведення рахунків для ведення обліку зменшення та збільшення вартості інвестицій.

Висновки. Отже, бухгалтерські рахунки використовують для групування за певною системою фінансово-економічної інформації для її поточного відображення у бухгалтерському обліку і здійснення контролю за господарськими процесами, станом та рухом господарських засобів і джерел їх формування. Попри існування думки про те, що деталізація обліку призводить до зайвих затрат часу на опрацювання інформації, у випадку інвестицій варто застосовувати такий підхід. Зважаючи на потребу в здійсненні оцінки їхньої ефективності, деталізація дасть змогу виявляти невигідні вкладення й уникати їх у майбутньому. Використання ж рахунків для обліку зміни вартості інвестицій уможливить

вироблення управлінських заходів, здатних скеровувати діяльність у бік ефективнішого застосування інвестиційних механізмів, а також дозволить формувати більш реальні показники звітності, які засвідчуватимуть фактичний фінансовий стан суб'єкта господарювання. В поєднанні з розвитком теорії та методології аналізу інвестицій та інвестиційних процесів розглянуті позиції забезпечать систему управління діяльністю підприємств неупередженою та більш достовірною інформацією про такий важливий важіль зростання ефективності, як здійснення інвестиційної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондар М. І. Стан та вдосконалення аналізу ефективності інвестицій / М. І. Бондар // Економіка та держава. – 2010. – № 2. – С. 8–11.
2. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навч. посібник / Ф. Ф. Бутинець, Л. Л. Горецька. – Житомир: ПП «Рута», 2002. – 544 с.
3. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів [Ф. Ф. Бутинець та ін.]; під заг. ред. [і з передм.] Ф. Ф. Бутинця. – 8-ме вид., доп. і перероб. –Житомир: ПП "Рута", 2009. – 912 с.
4. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами: практичний посібник / С.Ф Голов, В. М. Костюченко. – К.: Лібра, 2004. – 880 с.
5. Голубка Я. В. Облік та аудит фінансових інвестицій: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 "Бухгалтерський облік, аналіз та аудит" / Я. В. Голубка. – Тернопіль, 2006. – 20 с.
6. Гордополова Н. В. Теорія і практика організації обліку фінансових інвестицій / Н.В. Гордополова, Н.М. Головай [Електронний ресурс] // Ефективна економіка. – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=828.
7. Єфіменко В. І. Облік у зарубіжних країнах: навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. [за ред. В. І. Єфіменка] / В. І. Єфіменко, Л. І. Лук'яненко. – К.: КНЕУ, 2005. – 211 с.
8. Касич А.О. Нові підходи до методики аналізу інвестиційної діяльності [Електронний ресурс] / А.О. Касич // Ефективна економіка. – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=495
9. Корінько М. Д. Оцінка в бухгалтерському обліку: теорія, методологія, організація [Текст] : монографія / М. Д. Корінько, Г. Б. Тітаренко. – К. : Видавництво ТОВ «Клякса», 2009. – 472 с.
10. Крупка Я. Д. Облік і аналіз інвестиційної діяльності підприємств: методологія та організація: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук.: спец. 08.06.04

"Бухгалтерський облік, аналіз та аудит" / Я. Д. Крупка. – Тернопіль, 2002. – 29 с.

11. Макаренко, А. П. Узгодження обліку фінансових інвестицій відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності [Електронний ресурс] / А. П. Собченко, С. С. Лазаренко // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу: Науковий журнал. – 2011. – № 2(14). – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Vbumb/2011_2/31.pdf
12. Микитюк Н. Я. Фінансова та інвестиційна діяльність у системі обліку [Електронний ресурс] / Н. Я. Микитюк, Н. В. Гудзь // Інноваційна економіка. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/inek/2011_7/113.pdf.
13. Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] / Мінфін України; Наказ, План від 09.12.2011р. №1591. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1556-11
14. Сук Л.К. Бухгалтерський облік: навч. посіб. [2-ге вид., перероб і доп.] / Л.К. Сук, П.Л.Сук. – К.: Знання, 2008. – 507с.
15. Cooper J. Chart of Accounts: A Critical Element of the Public Financial Management Framework / Julie Cooper and Sailendra Pattanayak. – USA, Fiscal Affairs Department. – Washington, 2011. – 24 p.